

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Kansainväliset hankkeet

Sari Parviainen

Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman
neuvottelupäivät, 4.-5.5.2010 Hämeenlinna

KV-hankkeet ohjelmassa toimintalinjalla 4

Toimenpide 421: Alueiden ja valtioiden välinen yhteistyö

- KV-hankkeita voidaan ohjelmassa toteuttaa ainoastaan toimintalinjan 4 toimenpiteessä 421
- tuen ja maksujen hakemisessa käytetään ao. hanketukimuodon (tai yritysryhmän kehittämistuen) lomakkeita

Toteutusalue

- EU:n alueella Leader-toimintaryhmiksi valittujen toimintaryhmien sekä kansallisesti rahoitettujen toimintaryhmien toiminta-alueet
- lisäksi EU:n ulkopuolelta alueet, jotka liittyvät Euroopan yhteisön työhön (mm. Norja, Venäjä, Islanti ja Sveitsi) ja joissa on Leader-toimintaan rinnastettavat paikalliset toimijat

Kaikkia linjan 4 tukimuotoja voidaan toteuttaa kansainvälisenä (lo. suoraa yritystukea)

Yleishyödylliset kehittämishankkeet

- linjalla 3: 321, 322, 323

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

- linjalla 1: 111.1 ja linjalla 3: 331

Yleishyödylliset investointihankkeet ja koordinoitihankkeet

- linjalla 3: 313, 321, 322 ja 323

Elinkeinojen kehittämishankkeet

- linjalla 1: 111.2 ja 124 ja linjalla 3: 311, 312, 313 ja 321

Yritysryhmän kehittämistuki

- linjalla 1: 111.3 ja 124 ja linjalla 3: 311 ja 312

Toimenpiteen 421 sisältö ja tavoitteet

- Toimenpiteen tavoitteena on yhteistyön lisäämisen, konkreettisten yhteishankkeiden ja toimien toteuttamisen sekä kansainvälisten ja alueiden välisten yhteistyöverkkojen luomisen kautta tuoda lisäarvoa maaseutualueille ja lisätä kansainvälistä osaamista.
 1. Rahoitettavien toimien kautta tulee lisätä maaseudun ihmisten ja yrittäjien kansainvälisiä taitoja ja osaamista.
 2. Kansainvälisten hankkeiden tulee olla paikallisten toimintaryhmien strategioiden mukaisia ja on erityisen tärkeää, että ne tuovat lisäarvoa mukana oleville alueille.
- Hankkeita rahoitettaessa painotetaan hankkeita, joiden tavoitteena on löytää uusia ideoita ja ratkaisuja toimintaryhmän toiminta-alueen kehittämisessä esiin tulleisiin ongelmiin sekä luoda uutta ja uudenlaista yhteistyötä eri maaseutualueiden välillä. Näin luodaan edellytyksiä maaseudun elinkeino- ja työllisyysmahdollisuuksien lisäämiselle.

Enimmäistukitasot KV-hankkeissa

- Yleishyödyllinen tai elinkeinojen kehittämishanke 100 % (HankeVna 13 §)
- Yleishyödyllinen investointihanke 75 % tai jos tuen hakijana on julkisoikeudellinen yhteisö 100 % (HankeVna 27 §)
- Koulutushanke 90 % (HankeVna 21 § 1 mom. 2 kohta) tai
- Koulutus- tai tiedonvälityshanke 100 % (HankeVna 21 § 1 mom. 1 kohta)
- Koordinointihanke (HankeVna 35 §)
 - koordinointi 100 %
 - alahankkeet: kehittäminen 90 %, investointi 75 %

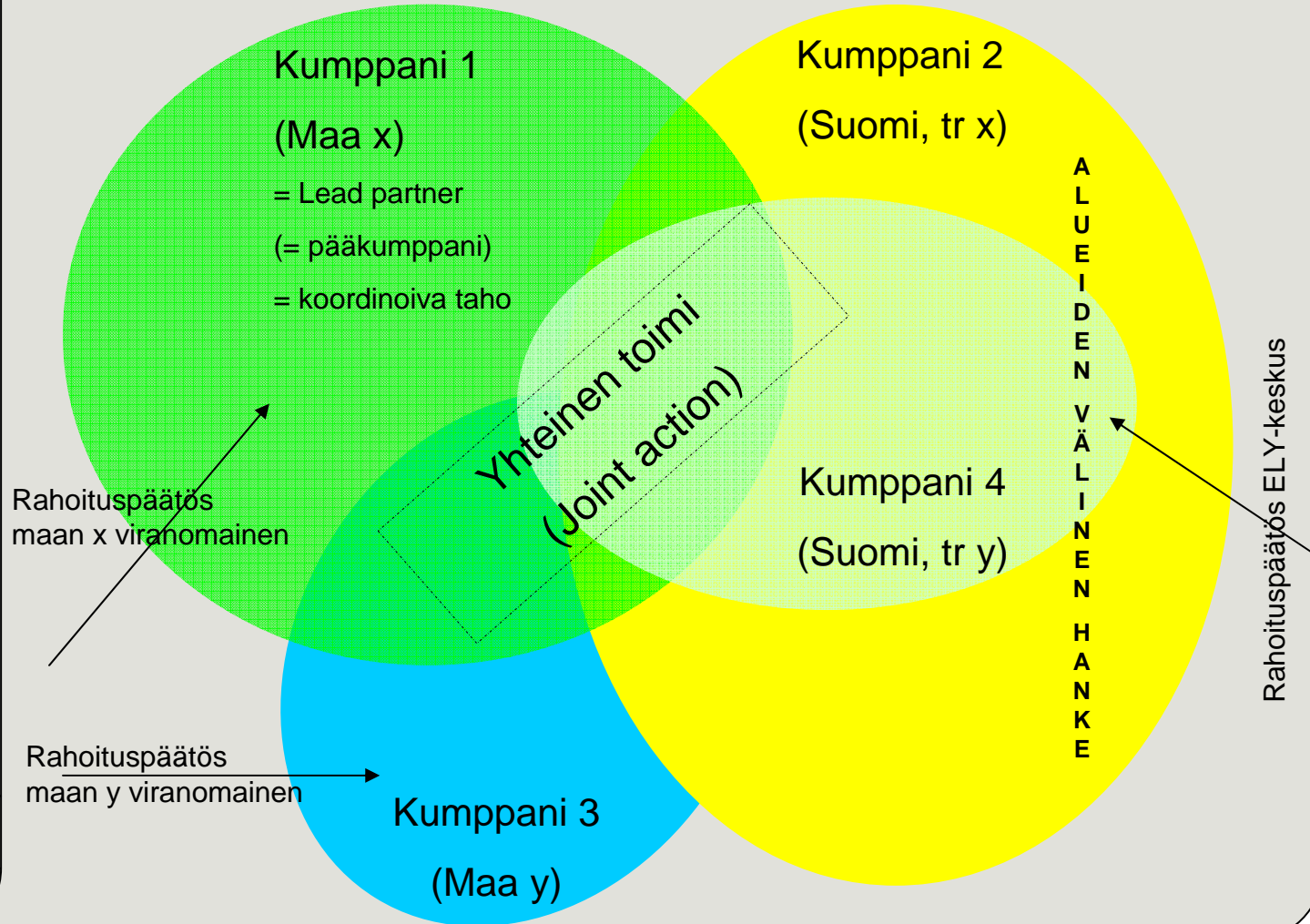
Myönnettäessä tukea toimintalinjalta 4: tuki muu julkinen mukaan luettuna voi olla enintään 150 000 euroa (kv-hankkeessa = Suomen osuus kv-kokonaisuudesta).

HankeVna:n muutos suunnitteilla: "Kansainvälisessä hankkeessa Suomen osuus kansallisen tuen määrästä muu julkinen rahoitus mukaan lukien voi olla enintään 150 000 euroa toimintaryhmää kohden."

Kansainvälinen hanke (TNC project)

Yhteistyösopimus (Cooperation agreement)

Kumppani (Partner)

Komission asetus 1974/2006, 39 artikla

1. Asetuksen (EY) N:o 1698/2005 65 artiklassa tarkoitetussa yhteistyössä on oltava mukana vähintään yksi Leader-toimintalinjassa valittu paikallinen toimintaryhmä. ---

Komission kv-ohje

- Valtioiden välinen yhteistyö, jolla tarkoitetaan vähintään kahdessa eri jäsenvaltiossa toimivien Leader-ryhmien välistä yhteistyötä tai yhteisön ulkopuolisessa maassa toimivien, samankaltaista toimintatapaa noudattavien ryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä.
- Yhteisön ulkopuolisessa maassa sijaitsevan alueen kanssa tehtävän valtioiden välisen yhteistyön on koskettava ainakin yhtä Leader-toimintalinjassa valittua aluetta.

Kumppani (Partner)

Suomen ohjelma

- Kansainvälisessä hankkeessa kumppanilla tarkoitetaan hankkeessa mukana olevaa yhteistyötahoa ja hankkeen osatoteuttajaa.
- Kansainvälisessä hankkeessa tulee olla vähintään yksi kumppani Suomen ulkopuolelta ja vähintään yhden kumppanin tulee saada rahoitusta toisesta EU:n alueella rahoitetusta maaseudun kehittämisohjelmasta toimintalinjalta 4.

→ Suomen ohjelman vaatimus yhteistyöstä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on tällä hetkellä tiukempi kuin komissiolla

→ Ohjelman muutos suunnitteilla tältä osin kesällä 2010

Toimintaryhmien kaltainen kumppani

Toimintaryhmien lisäksi kansainväliseen yhteistyöhön voivat osallistua myös muut toimijat.

Komission asetuksen (1974/2006) 39 artikla määrittelee ne seuraavasti:

2. Yhteistyöhön voivat osallistua asetuksen (EY N:o 1698/2005) 59 artiklan e alakohdassa tarkoitettut julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ja muut maaseutualueet, joiden järjestäytyminen sisältää seuraavat piirteet:
 - a) paikallinen ryhmä toimii jollakin maantieteellisellä alueella, on aktiivinen maaseudun kehittämisessä ja sillä on valmiudet laatia kyseiselle alueelle kehittämisstrategia;
 - b) paikallinen ryhmä on järjestäytynyt paikallisten toimijoiden kumppanuutena.

Suomen ohjelmassa tuensaajina voivat olla:

- Leader-toimintaryhmät, kunnat, yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset yhteisöt (mm. yhdistys, järjestö, osuuskunta, yritys tai säätiö, pl. yksittäiset yritykset)

Pääkumppani (Lead partner) = koordinoiva paikallinen toimintaryhmä (coordinating LAG)

- Kumppaneiden keskuudesta valitaan yksi toimija (yleensä jonkun maan kansallinen päähakija), joka toimii koko kansainvälisen hankkeen vastuullisena toteuttajana (pääkumppani/koordinoiva taho).
- Pääkumppani vastaa hankkeen toimijoiden välisestä tiedonkulusta, toimijoiden välisen sopimuksen laatimisesta, päätösten välittämisestä, kansainväliseen hankkeen tietojen ilmoittamisesta mm. Euroopan maaseutuverkostolle, hankkeen seurannasta ja raportoinnista.

Komission asetus 1974/2006, 39 artikla

1. ---. Yhteistyön täytäntöönpanosta vastaa koordinoiva paikallinen toimintaryhmä.

Päähakija (Suomen ohjelmassa käytetty termi)

- Päähakija on se taho, joka toimii kansainvälisen hankkeen hakijana Suomessa. Päähakija vastaa hankkeen toteutuksesta, seurannasta, raportoinnista ja maksuhakemusten laadinnasta Suomessa.
- Jos hakijana toimii joku muu kuin toimintaryhmä, on myös toimivaltaisella toimintaryhmällä rahoitusvastuu alueellaan toteutettavasta hankkeen osasta mm. hankkeen edistymisen seurannasta sekä yhteydenpidosta ja raportoinnista viranomaisille.
- Mikäli Suomesta on hakijoita useamman toimintaryhmän alueelta, noudatetaan Suomen osalta hakemuksessa alueiden välisten hankkeiden menettelyä.

Yhteistyösopimus

Komission kv-ohje

- Yhteistyösopimus on yhteinen asiakirja jonkin osallistuvan maan hyväksymässä oikeudellisessa muodossa, ja kaikki osapuolet allekirjoittavat sen (myös koordinoiva paikallinen toimintaryhmä).
- Tässä asiakirjassa olisi ilmaistava selvästi hankkeen tavoitteet, tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat toimet, kunkin kumppanin hankkeen täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ja osallistuminen hankkeen rahoitukseen.
- Yhteistyösopimuksessa esitetään yhteiselle toimenpiteelle varatun koko talousarvion kaikki osatekijät.
- Se laaditaan asianomaisten jäsenvaltioiden kielillä, ja siinä esitellään yhteistyöhankkeen sisältö ja kunkin paikallisen toimintaryhmän rahoitusosuus ja se, miten se osallistuu hankkeen toteutukseen teknisesti.
- Sopimusmalli Komission oppaan (19.11.2008, RD 12/10/2006 rev 3) liitteenä.

Suomen ohjelma

- Lisäksi vaaditaan kaikkien osapuolten sitoumus (sopimus) hankkeen rahoitukseen osallistumisesta sekä vastuusuhteiden määrittely.

Kustannusten tukikelpoisuus (komission säädökset ja kv-opas)

Komission asetus 1974/2006, 39 artikla

3. ---

Asetuksen (EY) N:o 1698/2005 65 artiklan mukaista tukea voidaan myöntää ainoastaan yhteisestä toimesta aiheutuviin menoihin, yhteisten rakenteiden ylläpitämiseen ja valmistelevaan tekniseen apuun.

Toiminnan edistämisestä aiheutuviin menoihin voidaan maksaa tukea kaikilla alueilla, joita yhteistyö koskee. *(toiminnan edistäminen on koordinoivan tahon tehtävä)*

- Hankkeen koordinoimiseksi katsotaan hankkeen toteuttamiseen liittyvät koordinoititehtävät (kumppanien tapaaminen, koordinoivan ryhmän hallinnolliset ja rahoitukselliset tehtävät koordinaattorina, yhteistyösopimuksen oikeudellinen määrittely).

Kustannusten tukikelpoisuus (komission säädökset ja kv-opas)

Neuvoston asetus 1698/2005 65 artikla

2. Tukea voidaan myöntää ainoastaan menoihin, jotka liittyvät Euroopan yhteisön alueisiin.

- Kun Leader-toimintalinjassa valittu alue ryhtyy yhteistyöhön yhteisön ulkopuolisessa maassa sijaitsevan, Leader-lähestymistavan mukaisesti järjestäytyneen alueen kanssa

→ ovat Leader-alueeseen liittyvät kustannukset tukikelpoisia

(Leader-alueen kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti toteutetun koordinaation ja yhteisen hankkeen osuus; esimerkiksi Leader-toimintaryhmän osallistuminen kumppanuuskokouksiin tai yhteisen hankkeen paikallinen toteuttaminen.)

- Toisin sanoen Leader-alueeseen "liittyvät" kustannukset eivät välttämättä ole Leader-alueella aiheutuneita kustannuksia.

Kustannusten tukikelpoisuus Suomen kansallisissa säädöksissä

Kehittämishankkeena toteutettavan

kv-hankkeen hyväksyttävät kustannukset

HankeVna 11 § Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Tukea voidaan myöntää seuraaviin kehittämishankkeesta aiheutuviin välttämättömiin hyväksyttäviin kustannuksiin:

- 1) palkkaus- ja palkkiokustannuksiin ja niihin liittyviin lakisääteisiin kustannuksiin lukuun ottamatta luontaisetuna suoritettavia kustannuksia;
- 2) matkakustannuksiin;
- 3) ostopalveluiden hankintaan;
- 4) vuokrakustannuksiin;
- 5) muihin kehittämishankkeen toteuttamisesta välittömästi aiheutuneisiin kuluihin käyttöomaisuuden hankintaa lukuun ottamatta.

Kustannusten tukikelpoisuus Suomen kansallisissa säädöksissä

HankeVna 11 § Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset

Ulkomaanmatkasta aiheutuvat kustannukset voivat olla hyväksyttäviä vain, jos:

- 1) matkakustannukset liittyvät paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä rahoitettuun kansainväliseen hankkeeseen tai hankkeen toteuttaminen sitä edellyttää taikka matkoihin on muu erityisen painava peruste; ja
- 2) matkan perusteltu syy ja kustannukset on sisällytetty hankesuunnitelmaan sekä siitä aiheutuvien kustannusten osuus hankkeen kustannuksista on osoitettu suunnitelmassa erikseen.

Elinkeinojen kehittämishankkeeseen sisältyvät luontoissuoritukset eivät ole hyväksyttäviä kustannuksia eikä niitä oteta huomioon yksityisenä rahoituksena.

HankVna 36 § Tuen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Tukea ei myönnetä seuraaviin kustannuksiin:

- 15) ruokailukustannuksiin, jollei ole kyse kansainväliseen hankkeeseen liittyvästä tilaisuudesta, johon osallistuneet ovat pääosin muita kuin Suomen kansalaisia;

Yhteinen toimi (Joint action)

Komission asetus 1974/2006, 39 artikla

3. Yhteistyöhön on sisällyttävä yhteisen toimen toteuttaminen.

Komission kv-ohje

- Yhteistyöhanke on konkreettinen toimi, johon sisältyy alueille hyötyä tuottavia, selvästi määriteltyjä suoritteita. Toimi on "yhteinen" siinä mielessä, että se toteutetaan yhdessä.
- Yhteinen toimi voi sisältää koko joukon toimintoja, jotka ovat tukikelpoisia Leader-menetelmällä toteutetun toimintalinjan tai toimintalinjojen mukaisesti.
- Rahoituskelpoisia voivat olla myös yhteiset toimet, joiden tarkoituksena on valmiuksien kehittäminen tai paikalliseen kehittämiseen liittyvien kokemusten siirtäminen esimerkiksi tuottamalla yhteisiä julkaisuja tai järjestämällä koulutusseminaareja tai ohjelmajohdolle tai -henkilöstölle tarkoitettuja vaihtoja, jotka johtavat yhteisten menetelmien tai työskentelytapojen käyttöönottoon tai yhteisen tai koordinoitun kehittämistyön suunnitteluun.

Esiselvitys (= valmisteleva tekninen apu)

- Ennen varsinaisen kansainvälisen hankkeen aloittamista, voidaan tehdä suunnitteluhanke (kehittämishanke), jossa etsitään kansainväliset kumppanit, suunnitellaan hanke ja valmistellaan sopimus.
- Alkuvaiheen menot voivat liittyä mahdollisten kumppanien kanssa kokemusten vaihtamista varten pidettäviin kokouksiin (esimerkiksi matka- tai majoituskustannukset ja tulkkauspalkkiot) tai hankkeen valmisteluun (esimerkiksi hankkeen toteutettavuusselvitys, konsultointi tietyissä asioissa, kääntämiskustannukset tai lisähenkilöstöstä aiheutuvat kustannukset).
- Kumppaneiden etsimistä voidaan tehdä myös toimintarahalla, jota voidaan käyttää kv-hankkeiden valmisteluun.
- Esiselvityshanke onkin tarkoitettu enemmän kumppaneiden sitouttamiseen, yhteistyön (varsinaisen kv-hankkeen) suunnitteluun ja sopimusten laadintaan kuin kumppaneiden etsimiseen.

KV-hankkeen reunaehdot tiivistetysti

- esiselvitys aina mahdollinen tai valmistelu toimintarahalla
- oltava aina vähintään kahden jäsenvaltion Leader-ryhmien alueen välistä yhteistyötä
- yhteistyössä oltava mukana vähintään yksi Leader-ryhmä
- yhteistyösopimus tai aiesopimus oltava ennen tukipäätöstä
- edellytyksenä yhteinen toimi (joint action)
- hankkeen hyväksymisen jälkeen SFC-lomake lähetetään MMM:lle

Hanke2007-järjestelmässä kv-hankkeeksi (hankkeen luonne) merkitään vain yllä mainitut edellytykset täyttävät hankkeet sekä kv-hankkeiden esiselvitykset.

Esiselvityksiä varten Hanke2007-järjestelmään tulee lisäksi esiselvitys-täppä niiden erottamiseksi muista hankkeista.

Haku- ja päätöksentekoprosessi

1. Kumppaneiden etsintä, hankkeen suunnittelu, sopimusten valmistelu (mahdollinen esiselvityshanke)

Yhteistyösopimus (tai aiesopimus = letter of intent)

2. Tukihakemus toimintaryhmälle (kun hakija muu kuin toimintaryhmä)
→ hakemuksen tarkistus ja tarkoituksenmukaisuusharkinta, lausunto
Tukihakemus edelleen ELY-keskukselle → laillisuustarkistus

TAI

Tukihakemus ELY-keskukselle (kun hakijana toimintaryhmä)
→ tarkoituksenmukaisuusharkinta ja laillisuustarkistus

Toimintaryhmä toimittaa lisäksi täydennetyt SFC-lomakkeen sähköisesti ELY:lle

3. Tukipäätös tuen hakijalle ja SFC-lomake sähköisesti MMM:lle (ELY)
(päätökseen tarvittaessa erityisehto lopullisesta yhteistyösopimuksesta)
4. Ilmoitus komission SFC-järjestelmään (MMM)

(Yhteistyösopimus)

Kv-hankkeiden ilmoittaminen komissiolle

"Valtioiden välisten yhteistyöhankkeiden hyväksyntää
koskevien tietojen vaihtaminen"

Komission asetus 1974/2006, artikla 39

5. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedoksi hyväksytyt valtioiden väliset yhteistyöhankkeet.

Komission kv-ohje

- Ohjelmasta vastaava toimivaltainen viranomainen (hallinto- tai maksuviranomainen) ilmoittaa komissiolle kaikista valtioiden välisistä hankkeista (yhteinen toimi), joille se on antanut alustavan hyväksynnän, käyttäen yhteistä tietojenvaihtolomaketta ja SFC2007-järjestelmää.

→ Järjestelmä käytössä ja ilmoituksia voi/tulee tehdä!

→ Suomesta ilmoituksen tekee Leena Anttila (MMM), jolle ELY-keskus toimittaa SFC-lomakkeen tukipäätöksen antamisen jälkeen

→ lomakepohja on komission tekemä (Komission kv-ohjeen liitteenä II)

HUOM! Ilmoitusta ei tarvitse tehdä esiselvityksistä, eikä kv-hankkeista, joissa Suomen lisäksi on kumppaneita pelkästään yhteisön ulkopuolisista maista (tällaiset hankkeet Suomessa mahdollisia vasta ohjelman muutoksen jälkeen)

